

Tlačová správa: Spoločnosť Jaromíra Krejčara je pripravená prevziať zodpovednosť za starostlivosť o Liečebný dom Machnáč. Súčasnému majiteľovi predložila ponuku na jeho odkúpenie.

V Bratislave, 10. 5. 2021

Vlastníctvo zaväzuje k zodpovednosti. Vlastniť znamená starať sa. V prípade Liečebného domu Machnáč v Trenčianskych Tepliciach si však majitelia dlhodobo túto povinnosť neplnili, v dôsledku čoho je táto mimoriadne cenná národná kultúrna pamiatka od svojho zatvorenia v roku 2001 nechránená a prístupná nepovolaným osobám, chátra a je opakovane devastovaná. Súčasný majiteľ nevykonával opatrenia, ktoré by zabránili jej poškodeniu, zničeniu a odcudzeniu prvkov pamiatkovej hodnoty, ani opatrenia na obnovenie jej funkcií a riadneho užívania.

V snahe zabrániť ďalšej devastácii LD Machnáč sa nezisková organizácia Spoločnosť Jaromíra Krejčara (SJK) rozhodla chopiť starostlivosti o túto pamiatku európskeho významu a prevziať zodpovednosť za jej obnovu. Prvým krokom tohto procesu je odkúpenie budovy od súčasných majiteľov.

“Súčasnému vlastníkovi, spoločnosti Keorlen Trade s.r.o., sme predložili ponuku na odkúpenie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky Liečebného domu Machnáč. Za nehnuteľnosť ponúkame kúpnu cenu vo výške 416 000 eur, ktorá zodpovedá všeobecnej hodnote nehnuteľnosti, ktorú určil nezávislý znalecký posudok z februára 2021,” hovorí riaditeľ SJK, architekt Martin Zaiček. *“Táto suma je férovou ponukou, ktorá odzrkadľuje bezútešný stav objektu. Zároveň je to suma, ktorú naša nezisková organizácia je schopná vďaka podporovateľom zložiť na účet majiteľa a otvoriť tým cestu pre nevyhnutnú obnovu. Platí, že dohoda je pre túto pamiatku vykúpením a bezprostrednou príležitosťou pre rozvoj kultúrneho potenciálu celého regiónu.”*

Sme pripravení postarať sa o LD Machnáč

Zakladatelia Spoločnosti Jaromíra Krejčara prejavili záujem obnoviť LD Machnáč po tom, čo dlhé roky upozorňovali na chátranie tejto mimoriadne významnej stavby, pričom snahy miestneho pamiatkového úradu zabezpečiť jej ochranu boli znemožnené pravidelnými prevodmi na nových majiteľov (celkovo 5 od roku 2008).

Koncom roka 2020 predstavila SJK zámer obnovy, na ktorom spolupracovalo architektonické štúdio ô. Ešte predtým, v septembri 2020 Okresný súd v Trenčíne vyhovel spoločnej žiadosti SJK a Ministerstva kultúry SR a vydal neodkladné nariadenie, ktorým súčasnému majiteľovi Keorlen Trade s.r.o. zakázal akýmkoľvek spôsobom nakladať s nehnuteľnosťou. Dôvodom bola obava, že majiteľ plánuje prepísať LD Machnáč na ďalšiu schránkovú firmu.

“Aktuálna ponuka SJK na odkúpenie LD Machnáč je potvrdením, že sme pripravení prevziať starostlivosť o túto výnimočnú stavbu. Zároveň je prvým krokom vyvlastňovacieho procesu, kedy je ešte možná mimosúdna dohoda,” vysvetľuje predsedníčka správnej rady neziskovej organizácie Bohunka Koklesová.

Ďalšie kroky

Ak v lehote 90 dní od doručenia návrhu na odkúpenie nedôjde k uzavretiu dohody, ktorá bude podkladom pre prevod vlastníckeho práva, Spoločnosť Jaromíra Krejčara iniciuje vyvlastňovacie konanie s cieľom dosiahnuť uplatnenie verejného záujmu, za čo SJK považuje ochranu a obnovu pamiatkových hodnôt národnej kultúrnej pamiatky Liečebný dom Machnáč a obnovenie jej riadneho užívania.

Táto cenná stavba, ktorá je slovenským ekvivalentom slávnej vily Tugendhat, patrí spoločne s pamiatkami UNESCO, akými sú Bauhaus v Dessau alebo Sanatórium v Paimio, medzi klenoty európskej moderny. Preto nie je možné jej formu prispôbovať novým funkciám, ktoré nerešpektujú jej dispozičné, materiálové a prevádzkové limity. Práve preto nedošlo dodnes k jej obnove, transformácia na hotel alebo iné zariadenie požadujúce zásah do originálu by znamenali deštrukciu pre toto dielo, ktoré nemá na Slovensku obdobu.

“Vlastníctvo zaväzuje k zodpovednosti. Vlastniť znamená starať sa. Spoločnosť Jaromíra Krejčara je na rozdiel od súčasného majiteľa reálne pripravená toto bremeno v mene verejného záujmu niesť,” uzatvára zakladateľka neziskovej organizácie, fotografka Andrea Kalinová.

Spoločnosť Jaromíra Krejčara vznikla v apríli 2020, nesie meno pražského architekta, autora tohto diela. Jej jediným cieľom je záchrana a obnova bývalého Liečebného domu Machnáč. Jej členmi sú rektorka Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave Bohunka Koklesová, prorektorka STU Ľubica Vitková, profesorka Henrieta Moravčíková (predsedkyňa DOCOMOMO na Slovensku) či primátorka Trenčianskych Teplíc Zuzana Frajková Ďurmeková. Zakladatelia SJK architekt Martin Zaiček a fotografka Andrea Kalinová sa Machnáču venujú už od roku 2011. V roku 2018 vydali publikáciu Off season a neskôr aj dokumentárny film [Po sezóne](#), kde mapujú historické udalosti, ako aj súčasný stav Liečebného domu Machnáč. Viac informácií o SJK nájdete na <https://jaromirkrejcar.com/>

Kontakt:

Spoločnosť Jaromíra Krejčara n.o.

Hviezdoslavovo námestie 175/18

814 37 Bratislava

IČO: 53 026 179

Kontakt pre médiá: Bohunka Koklesová, 0905 831 506, koklesova@vsvu.sk

Martin Zaiček, 0948 332 708, jaromir.krejcar@gmail.com

www.jaromirkrejcar.com

V Bratislave, 9. 5. 2021

Priložená fotografia

- Nástupné priečelie LD Machnáč z ulice Ľudovíta Štúra, autor: Andrea Kalinová, 2018